

Mihai Eminescu

„Fiind băiet păduri cutreieram...”

„Și Eminescu a fost copil...” ne amintește regretatul profesor Victor Crăciun, fostul președinte al „Ligii culturale pentru unitatea românilor de pretutindeni”, trecut la cele veșnice la 30 august 2018, atunci când scrie sau vorbește despre viața lui Mihai Eminescu.

Născut la 15 ianuarie 1850, Registrul de nașteri și botezuri a târgului Botoșani, consemna la poziția a treia venirea pe lume a pruncului Mihail Eminovici, fiul lui Gheorghe și Raluca Eminovici. Născut la Botoșani în apropierea bisericii Uspenia, unde a și fost botezat, Mihai Eminescu s-a mutat cu întreaga familie pe moșia de la Ipotești la vârsta de 5 ani. Registrul de nașteri și botezuri de la biserica Uspenia din Botoșani reprezintă prima dovadă, rămasă posterității în original, cu privire la cel care a devenit „Lucașul” poeziei românești. Documentele păstrate în Arhivele Naționale de la Botoșani, cercetate de specialiștii universului eminescian, arată că botezul poetului a avut loc imediat după naștere, în iarna anului 1850, la biserica Uspenia din Botoșani, ctitorie a Doamnei Elena Rareș din secolul al XVI-lea. Scritoarea Lucia Olaru Nenati precizează faptul că în ziua de 21 Ghenari, în cristelnița bisericii Uspenia din Botoșani, preotul Ioan Stamate l-a botezat pe pruncul Mihail, fiul căminarului Gheorghe Eminovici și al doamnei sale Raluca, fiindu-i naș de botez bunicul stolnic Vasile Iurașcu. Până la vremea când va pleca la școală la Cernăuți tânărul Mihăiță va avea la Ipotești ceea ce se numește „o copilărie de vis”. Frații mai mari fiind plecați la gimnaziu, băietul cu părul negru, ochii negri și fața smolită, își petrecea cea mai mare

parte din timp cu fratele Ilie, cu care se cățara prin copaci și călăreau căpițele de fân și paie sau mergeau la scăldat în balta de sub pădure, unde făceau concurență broaștelor din râu în privința gălăgiei.

Copilăria poetului a fost caracterizată adesea ca fiind a unui copil crescut la țară, care se bucura de libertatea de a cutreiera nestingherit împrejurimile satului natal și vetrele de sihăstrie ale vechilor așezăminte monahale moldave. Vara își petrecea timpul în plimbări lungi în jurul satului Ipotești, cutreierând văile și dealurile, luncile și pădurile. Uneori lipsea chiar zile întregi de acasă, spre îngijorarea părinților săi. Nu întâmplător va scrie: „Fiind băiet, păduri cutreieram/ Și mă culcam ades lângă izvor,/ Iar brațul drept sub cap eu mi-l puneam/ S-ascult cum apa sună-ncetișor,/ Un freamăt lin trecea din ram în ram/ Și un miros venea adormitor,/ Astfel ades cu nopți întregi am mas,/ Bland îngânat de-al valurilor glas”. „Fiind băiet păduri cutreieram” se numără printre primele poezii care evocă copilăria lui la Botoșani și Ipotești.

În zilele de iarnă își petrecea timpul mergând la șezători, unde îi plăcea să asculte doine și balade, proverbe, basme și zicători, toate acestea constituind surse de inspirație pentru poetul în devenire. Ecoul acestor amintiri ale copilăriei se regăsește în poezia „Trecu-au anii...” în care citim: „Trecu-au anii ca nori lungi pe șesuri/ Și niciodată n-or să vie iară,/ Căci nu mă-ncântă azi cum mă mișcă/ Povești și doine, ghi-citori, eresuri,/ Ce fruntea-mi de copil o-nseninară,/ Abia-nțelese, pline de-nțelesuri”. Tânărului Mihăiță îi plăceau, de asemenea, poveștile fantastice

despre zâne îmbrăcate în aur și legende despre Feți-Frumoși și zmei, fapt pentru care lumea basmelor, natura și copilăria țărănească i-au marcat mai târziu creația literară. Îi plăcea de asemenea să-și petreacă timpul în compania ciobanilor la stănilor, ascultându-le poveștile și dormind alături de aceștia în bordeiele lor.

Cercetătorii vieții lui Mihai Eminescu atribuie multe teme din poeziile dedicate naturii, plimbărilor copilăriei la Ipotești. Teme precum lacurile, codrii, dealurile înstelate, buciul ciobanilor, iazurile, păsările și imaginile idilice cu satul românesc tradițional, au rămas în amintirea poetului pentru tot restul vieții. De altfel multe dintre basmele scrise de Eminescu sunt inspirate de pădurile și de natura sălbatică a Ipoteștiului copilăriei poetului.

Tânărul Mihăiță în timpul șederii la Ipotești, până la vârsta de 7 ani, când este trimis la școală, apare în amintirile contemporanilor ca un copil fericit, pus pe șotii, departe de zbuciumul vieții care îl așteaptă. După vârsta de 7 ani este trimis de tatăl său la gimnaziul din Cernăuți, unde tânărul Eminovici a făcut ciclul primar și gimnazial la „National hauptschule”, până la vârsta de 14 ani, terminând pe locul al cincilea dintr-un număr de 82 de elevi. Apoi a început ciclul II gimnazial, tot la

Cernăuți, la „Ober- Königkaiserlichen Gymnasium”. De multe ori când îl apuca dorul de casă lăsa totul și pornea pe jos cale de 100 de kilometri poposind de fiecare dată la mănăstirea Agafton, unde mătușile lui călugărițe acolo, îl primeau cu mult drag.

La gimnaziul din Cernăuți, pe care nu l-a terminat, l-a avut ca profesor pe Aron Pumnul, cel căruia i-a dedicat prima sa poezie intitulată „La mormântul lui Aron Pumnul”, scrisă la vârsta de 16 ani. Ajunge în cele din urmă să urmeze ultimile clase de gimnaziu la Botoșani, orașul natal de care era foarte atașat. În 1866, după absolvirea clasei a doua a ciclului doi gimnazial, tânărul Mihăiță își descoperă pasiunea pentru teatru și părăsește școala pentru a se alătura trupei de teatru a lui Fanny Tardini, care poposise o vreme la Cernăuți.

Tânărul Eminescu își va continua drumul vieții spre maturitate păstrând în suflet clipele fericite ale inocenței și copilăriei pe care le va deplânge mai târziu în versurile sale: „Astăzi chiar de m-aș întoarce/ A-nțelege n-o mai pot.../ Unde ești, copilărie,/ Cu pădurea ta cu tot?”. Să ne reamintim, așadar, în aceste zile când se împlinesc 130 de ani de la moartea sa, că „Și Eminescu a fost copil!”...

■ Preot dr. Ion Alexandru MIZGAN

Parohia Ortodoxă Subpiatră - 20 de ani de misiune A fost sfințit altarul de vară

În 2019, Anul omagial al satului românesc, Parohia Ortodoxă Subpiatră aniversează 20 de ani de la înființare. Fostă filie a Parohiei Hotar, Parohia Subpiatră și-a început activitatea la 24 ianuarie 1999, odată cu instalarea ca paroh a preotului Lucian Crișan.

„În semn de mulțumire adusă lui Dumnezeu pentru toate binefacerile revărsate asupra comunității creștine dreptmăritoare din satul Subpiatra, s-a înălțat un altar de vară, care a fost sfințit la 17 iunie a.c., la sărbătoarea hramului bisericii, Sfânta Treime. Altarul de vară, fiind ridicat pe locul unei foste biserici, este o punte de legătură cu generațiile trecutului, cu moșii și strămoșii care și-au plecat genunchii pe prisma bisericii din lemn, proslăvindu-L pe Dumnezeu. Între anii 1770 și 1998, pe locul unde s-a construit altarul de vară a existat o bisericuță din lemn cu hramul Adormirea Maicii Domnului, care, din rațiuni misionare, a fost translatată la Schitul Sfântul Prooroc Ilie Tesviteanul din Poiana Florilor-Peștiș. Locul acesta, sfințit prin prezența acelei biserici și a rugăciunilor înălțate aici timp de 228 de ani, a fost reintrodus într-un circuit al sfințelor slujbe”, a menționat preotul paroh Lucian Crișan.

Sfințirea Altarului de vară a fost precedată de Sfânta Liturghie, slujba de Te Deum și urmată de Taina Sfântului Maslu. Slujba a fost oficiată de către P.C. Preot Aurel Simion Goga, protopop al Protopopiatului Oradiei, Peștișului și Aleșdului, însoțit de un sobor de 12 preoți, în prezența autorităților locale, județene, centrale și a unui număr mare de credincioși. Răspunsurile liturgice au fost date de grupul de copii și tineri ai parohiei, îmbrăcați în costume tradiționale. Cei prezenți au putut viziona în curtea bisericii o expoziție de fotografii cu numeroase activități pastoral-misionare, administrativ-gospodărești, cultural-educative și social-filantropice ale Parohiei Subpiatră.

Preotul paroh Lucian Crișan a acordat diplome de recunoștință reprezentanților autorităților locale și județene, sponsorilor, donatorilor și credincioșilor care s-au implicat în toate proiectele derulate în cei 20 de ani de activitate a Parohiei Subpiatră.

În semn de prețuire pentru cei 20 de ani de slujire în Parohia Subpiatră, Primăria Comunei Țețchea a acordat preotului Lucian Crișan o diploma de recunoștință, iar Școala Hotar i-a acordat o diplomă pentru realizarea proiectelor cultural-educative comune. Credincioșii i-au oferit preotului Lucian Crișan, în semn de mulțumire, flori, cadouri și i-au cântat La mulți ani.

La final, toți cei prezenți au primit cărți de rugăciuni, iconițe cu Sfânta Treime și o imagine cu Altarul de vară, ca amintire a acestui eveniment.

■ N.R.

Casa memorială din Ipotești

